

NAVODILA ZA PRIJAVO NA JAVNI POZIV IN POROČANJE O UPRAVIČENIH STROŠKIH PROJEKTA

**iz naslova »Podpora za izvajanje projektov v okviru SLR«
za izvajanje Strategije lokalnega razvoja LAS Obsotelje in Kozjansko v programskem
obdobju 2021– 2027 sofinanciranih iz sklada EKSRP**

KAZALO

1. NAVODILA UPRAVIČENCEM ZA PRIPRAVO VLOGE.....	4
1.1 JAVNI POZIV ZA IZBOR PROJEKTOV	4
1.2 PREDMET PODPORE V OKVIRU JAVNEGA POZIVA	4
1.3 USKLAJENOST PROJEKTOV Z NACIONALNIM PROGRAMOM	6
1.4 SPLOŠNI POGOJI UPRAVIČENOSTI	6
1.4.1 Upravičeni vlagatelji in partnerji	6
1.4.2 Območje izvajanja projektov	6
1.4.3 Obdobje koriščenja sredstev, časovna upravičenost stroškov	6
1.4.4 Drugi pogoji, ki jih mora izpolnjevati vlagatelji in partnerji	7
1.4.5 Višina sofinanciranja in finančne določbe	9
1.5 OBLIKE PODPOR ZA IZVAJANJE PROJEKTOV	11
1.5.1 Projekti neinvesticijske narave	11
1.5.2 Projekti investicijske narave	13
1.6 UPRAVIČENI IN NEUPRAVIČENI STROŠKI PROJEKTA	15
1.6.1 Upravičeni stroški projekta	15
1.6.2 Neupravičeni stroški projekta	18
1.7 NEIZPOLNJEVANJE OBVEZNOSTI IN SANKCIJE	19
1.8 PRAVILA DRŽAVNIH POMOČI	21
1.8.1 Pravila glede kumulacije pomoči	22
1.9 RAZPISNA DOKUMENTACIJA, ROK IN NAČIN PRIJAVE	22
2. NAVODILA ZA PRIPRAVO ZAHTEVKA ZA IZPLAČILO UPRAVIČENIH STROŠKOV PROJEKTA	24
2.1 VSEBINA ZAHTEVKA ZA IZPLAČILO	24
2.1.1 Poročilo o izvajanju projekta	24
2.1.2 Priloge in dokazila za upravičene stroške po posameznih vrstah stroškov	25
2.2 PREDPLAČILA	30
2.3 JAVNO NAROČANJE	31
2.4 SPREMEMBA ODOBRENEGA PROJEKTA	31
2.5 VIŠJA SILA ALI IZJEMNE OKOLIŠČINE	31

UVOD

Navodila za prijavo na javni poziv in poročanje o upravičenih stroških projekta so namenjena kot dodatno gradivo pri pripravi vloge in nadaljnje vsem upravičencem, ki bodo vključeni v izvajanje projektov v okviru javnih pozivov LAS Obsotelje in Kozjansko (v nadaljevanju LAS) financiranih iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (v nadaljevanju EKSRRP).

Navodila so pripravljena v skladu z [Uredbo o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v obdobju do leta 2027](#) (Uradni list RS, št. 132/23 in 57/24) (v nadaljevanju Uredba LEADER/CLLD) in Navodili za izvajanje projektov v okviru pristopa LEADER/CLLD za sklad EKSRRP.

Namen navodil je predvsem:

- pomagati potencialnim upravičencem pri pripravi celotne vloge za uspešno prijavo na javni poziv,
- zagotoviti ustrezna določila in informacije za uspešno poročanje upravičenih stroškov pri izvajanju projekta.

Dokument obsega naslednje vsebine:

1. DEL : Navodila upravičencem za pripravo vloge: v tem poglavju so navedena dodatna določila in usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati pri pripravi vloge. V tem delu so opisane različne oblike podpore s primeri (investicijski in neinvesticijski projekti), dodatne informacije o posameznih vrstah upravičenih stroškov, neizpolnjevanje obveznosti in sankcije, omejitvev sredstev in neupravičeni stroški.

2. DEL: Navodila za pripravo zahtevka za izplačilo upravičenih stroškov projekta: poglavje opredeljuje pravila poročanja in določa dokumentacijo za poročanje glede na vrsto upravičenih stroškov. Opredeljuje tudi predplačila, pravila javnega naročanja, višjo silo ali izjemne okoliščine in spremembe v času izvajanja projektov.

Celoten dokument je namenjen za pripravo vlog in zahtevkov za izplačilo upravičenih stroškov projektov, ki se bodo izvajali v okviru LAS Obsotelje in Kozjansko.

V programskem obdobju 2021-2027 bo LAS izvajal:

- projekte izbrane na osnovi javnih pozivov LAS,
- projekte, katerih upravičenec je LAS in
- projekte sodelovanja LAS.

Projekti sodelovanja LAS in projekti, katerih upravičenec je LAS se pripravijo, potrdijo in gredo v neposredno potrditev na Agencijo Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljevanju ARSKTRP) v skladu s [Pravilnikom o izbiri, poročanju, financiranju, spremljanju in nadzoru projektov v programskem obdobju 2021-2027](#) (v nadaljevanju Pravilnik).

Projekti sodelovanja LAS morajo biti neinvesticijske narave.

1. NAVODILA UPRAVIČENCEM ZA PRIPRAVO VLOGE

To poglavje dokumenta podrobneje predstavlja Navodila upravičencem za pripravo vlog, v okviru razpisanega javnega poziva LAS Obsotelje in Kozjansko.

Postopki pregleda in izbora projektov, ki bodo izbrani v okviru javnega poziva za izbor projektov iz naslova »Podpora za izvajanje projektov v okviru SLR« za LAS Obsotelje in Kozjansko v programskem obdobju 2021-2027, sofinanciranih iz sklada EKSRRP, so določeni z Uredbo LEADER/CLLD ter Pravilnikom.

1.1 JAVNI POZIV ZA IZBOR PROJEKTOV

Podlaga in okvir za izvedbo tega javnega poziva je Strategija lokalnega razvoja na območjih občin Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec, Šmarje pri Jelšah v programskem obdobju 2021–2027, ki je dostopna na spletni strani www.las-ok.si ter Uredba LEADER/CLLD.

LAS Obsotelje in Kozjansko vlagatelje in partnerje poziva, da v skladu z objavljenim javnim pozivom ter razpisno dokumentacijo, oddajo vlogo za sofinanciranje upravičenih stroškov nastalih pri izvedbi projektov, sofinanciranih iz EKSRRP, v okviru Strateškega načrta Skupne kmetijske politike za obdobje 2023-2027 (v nadaljevanju SN SKP 2023-2027), ki določa podpore v okviru pristopa LEADER/CLLD.

Predstavitev pristopa LEADER/CLLD

Pristop LEADER predstavlja orodje pri spodbujanju skupnega lokalnega razvoja po pristopu »od spodaj navzgor«. Pristop »od spodaj navzgor« omogoča lokalnemu prebivalstvu, da z oblikovanjem lokalnih partnerstev, tako imenovanih lokalnih akcijskih skupin (LAS), aktivno odloča o prioritetah in razvojnih ciljih lokalnega območja, vključno z viri financiranja za doseganje ciljev lokalnega območja. Pristop omogoča lokalnim akterjem uresničevanje široke palete izzivov v različnih okoljih, večjo fleksibilnost pri doseganju ciljev in odgovarja dejanskim potrebam lokalnega območja.

Cilj intervencije LEADER je skozi potrjene LAS in strategije lokalnega razvoja (SLR) za programsko obdobje 2023-2027 spodbujati zaposlovanje, rast, socialno vključenost in lokalni razvoj na podeželskih območjih, in prispevati k ostalim specifičnim ciljem strateškega načrta. LEADER prispeva k skupnemu pristopu CLLD in cilju Uredbe (EU) 2021/1060 o določitvi skupnih določb: »Evropa, ki je bliže državljanom – trajnostni in celostni razvoj mest, podeželja in obalnih območij prek lokalnih pobud.«

Namen intervencije je doseganje navedenega cilja skozi izvajanje projektov in projektov sodelovanja med različnimi LAS, ki naslavljajo potrebe in izzive na podeželju, kot so npr. socialna vključenost vseh prebivalcev na podeželju, spodbujanje zaposlovanja ter podjetništva na podeželju, razvoj osnovnih storitev, dvig kakovosti življenja, razvoj manjše infrastrukture na podeželju, razvoj koncepta Pametnih vasi, okoljske in podnebne rešitve na podeželju, spodbude ekološkemu kmetovanju idr.

1.2 PREDMET PODPORE V OKVIRU JAVNEGA POZIVA

Predmet podpore je dodelitev nepovratnih javnih sredstev za izvajanje projektov, katerih rezultati prispevajo k uresničevanju ciljev in ukrepov sklada EKSRRP, opredeljenih v SLR.

Cilji SLR v okviru sklada EKSRRP za LAS Obsotelje in Kozjansko so:

- **CILJ 1:** Krepitev trajnostnih oblik kmetijstva, podjetništva in turizma na območju LAS:
 - **UKREP 1.1** Krepitev podpornega okolja za razvoj trajnostnih oblik kmetijstva, podjetništva in turizma,

- **UKREP 1.3** Vzpostavitev pogojev za trženje lokalnih produktov in storitev,
- **CILJ 2:** Razvoj družbene infrastrukture in medgeneracijskih/socialnih storitev:
 - **UKREP 2.1** Nadgradnja in manjša vlaganja v družbeno infrastrukturo,
 - **UKREP 2.3** Vzpostavitev povezav med ljudmi za izboljšanje kulturnih in družbenih odnosov ter dejavno vključevanje v skupnost,
- **CILJ 3:** Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zmanjševanje onesnaževanja:
 - **UKREP 3.1** Ohranjanje habitatov in vrst ter zmanjšanje izgube biotske raznovrstnosti,
 - **UKREP 3.3** Spodbujanje trajnostnih praks in zmanjševanje onesnaževanja.

Javni poziv se izvaja v okviru intervencije LEADER v okviru Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023-2027 (v nadaljevanju SN SKP 2023-2027) za Slovenijo. Cilj intervencije LEADER je skozi potrjene LAS in strategije lokalnega razvoja (SLR) za programsko obdobje 2023-2027 spodbujati zaposlovanje, rast, socialno vključenost in lokalni razvoj na podeželskih območjih, in prispevati k ostalim specifičnim ciljem strateškega načrta.«

Projekt mora biti skladen s cilji skladov EKSRP in mora obravnavati potrebe, določene v odobreni SLR, ter izvajati ukrepe SLR. Cilji projekta morajo biti merljivi z jasnimi učinki in rezultati.

Posamezni projekt se mora neposredno nanašati na en cilj in en ukrep, lahko pa s svojimi aktivnostmi in rezultati posredno podpira tudi druge cilje in ukrepe.

Pri pripravi vloge in izvedbi projektov predlagamo, da upoštevate partnerska načela sodelovanja:

PARTNERSKA NAČELA	OPIS
SKUPNO NAČRTOVANJE	Partnerji skupno načrtujejo projekt: vsi prispevajo k razvoju predloga projekta, skupaj opredelijo kompetence partnerjev, ki so potrebne za izvedbo projekta, med seboj izberejo vodilnega partnerja, določijo kako bo projekt potekali, skupaj določijo naloge, cilje, rezultate in kazalnike.
SKUPNO IZVAJANJE	Vlagatelj je odgovoren za izvedbo projekta v celoti; partnerji prevzamejo odgovornost za izvedbo in doseganje rezultatov v različnih aktivnostih projekta, partnerji medsebojno stalno izmenjujejo informacije o napredovanju projekta ter se skupaj soočajo s problemi/izzivi, ki lahko nastopijo tekom izvajanja.
SKUPNO OSEBJE	Vsi partnerji v projektu dogovorjene naloge določijo in razporedijo med svoje strokovnjake. Le ti medsebojno stalno sodelujejo, izmenjujejo informacije in si medsebojno pomagajo (v primeru nepredvidenih težav, pomanjkanju znanj v partnerstvu...).
SKUPNO FINANCIRANJE	Partnerji v projektu določijo stroškovni načrt; sredstva se razporedijo partnerjem skladno z opravljenimi nalogami, ki so bile predhodno dogovorjene. Stroškovni načrt vsebuje letne načrte porabe sredstev.

Projekt izberejo in potrdijo organi LAS na podlagi nediskriminatornega in preglednega izbirnega postopka in meril, ki preprečujejo navzkrižja interesov ter zagotavljajo, da nobeden od treh sektorjev, kot jih določa odobrena SLR, ne nadzoruje odločitev o izbiri projekta. Pri tem se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije.

Izbrani projekti bodo posredovani v dokončno potrditev na Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljevanju ARSKTRP).

1.3 USKLAJENOST PROJEKTOV Z NACIONALNIM PROGRAMOM

Podpora za izvajanje projektov izbranih v okviru SLR iz sklada EKRSP je usmerjena k izvajanju ciljev SN SKP 2023–2027 v Sloveniji, natančneje SC8 »*Spodbujanje zaposlovanja, rasti, enakosti spolov, vključno z udeležbo žensk v kmetijstvu, socialne vključenosti in lokalnega razvoja na podeželju, vključno s krožnim biogospodarstvom in trajnostnim gozdarstvom*«.

V **Prijavnem obrazcu v poglavju 3.1.** natančno opredelite, kako projekt prispeva k 8. cilju ukrepanja SN SKP 2023–2027.

SN SKP 2023–2027 za Slovenijo je dosegljiv na spletni povezavi: <https://skp.si/skupna-kmetijska-politika-2023-2027/arhiv-sn-skp>.

1.4 SPLOŠNI POGOJI UPRAVIČENOSTI

1.4.1 Upravičeni vlagatelji in partnerji

Upravičenci do podpore za izvajanje projektov v okviru SLR so lahko LAS, **fizične ali pravne osebe**, v kolikor:

- imajo stalno bivališče na območju LAS (če gre za fizične osebe) ali
- imajo sedež dejavnosti ali registrirano izpostavo, podružnico, organizacijsko enoto oz. poslovno enoto na območju LAS (če gre za pravne osebe) ali
- delujejo na območju LAS (če gre za pravno osebo javnega prava ali za pravno osebo zasebnega prava v javnem interesu). Do sofinanciranja projektov s sredstvi EKRSP so slednji upravičeni samo pod pogojem, če se bodo njihove aktivnosti izvajale izključno na območju LAS Obsotelje in Kozjansko, **razen aktivnosti promocije**, ki so upravičene na celotnem območju Republike Slovenije.

Upravičena območja LAS so: vsa naselja v občinah Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec in Šmarje pri Jelšah.

1.4.2 Območje izvajanja projektov

Projekt se lahko izvaja na območju LAS, **razen aktivnosti promocije**, ki je upravičena na celotnem območju Republike Slovenije.

Območje LAS Obsotelje in Kozjansko zajema območje občin:

- Kozje – vsa naselja,
- Podčetrtek – vsa naselja,
- Rogaška Slatina – vsa naselja,
- Rogatec – vsa naselja,
- Šmarje pri Jelšah – vsa naselja.

1.4.3 Obdobje koriščenja sredstev, časovna upravičenost stroškov

Projekt ne sme biti fizično zaključen ali v celoti izveden pred izdajo odločbe o pravici do sredstev za sklad EKRSP, ki jo izda ARSKTRP. **Upravičeni stroški za izvedbo projekta so samo stroški, ki so nastali po vložitvi vloge za odobritev na ARSKTRP.**

Projekt mora biti izveden najpozneje v treh letih od pravnomočnosti odločbe o pravici do sredstev, ki jo izda ARSKTRP, vendar najpozneje do 31. avgusta 2029¹, ko je zadnji datum za oddajo zahtevkov za izplačilo.

Obdobje trajanja projekta mora vključevati čas za izvedbo vseh aktivnosti ter čas za administrativni zaključek projekta (priprava in oddaja poročila ter zahtevka za izplačilo upravičenih stroškov). LAS po pooblastilu vloži zahtevek za izplačilo preko informacijskega sistema (e-kmetijstvo). Zahtevek za izplačilo vsebuje sestavine, določene v *Prilogi 2 Uredbe LEADER/CLLD* ter v *Navodilih za prijavo na javni poziv in poročanje o upravičenih stroških projekta sklada EKSRP*. Pred vložitvijo posameznega zahtevka za izplačilo mora biti projekt oziroma posamezna aktivnost projekta, ki se veže na posamezni zahtevek, v celoti zaključena. To pomeni, da so zaključene vse aktivnosti projekta, plačani vsi računi ter pridobljena vsa potrebna dovoljenja in soglasja.

PRIPOROČILO!

Priporočamo, da pri pripravi terminskega plana upoštevate začetek projekta od **februarja 2025 dalje**.

1.4.4 Drugi pogoji, ki jih mora izpolnjevati vlagatelj in partnerji

Projekt mora biti **skladen s ciljem SC8 in ostalimi cilji SN SKP 2023-2027 sklada EKSRP** in obravnavati potrebe ter izvajati ukrepe, določene v odobreni SLR. Cilji projekta morajo biti merljivi z jasnimi učinki in rezultati. Vlagatelj projekta je zadolžen za spremljanje in doseganje ciljev in kazalnikov projekta, ki so v skladu s SLR.

Projekt mora biti izveden v skladu s prijavljeno vsebino, ki jo odobri ARSKTRP, in področnimi predpisi.

Predmet financiranja so **partnerski projekti**, pri izvedbi katerih sodelujeta vsaj dva partnerja. Partnerstvo **številčno navzgor ni omejeno**. Partnerji med seboj izberejo vodilnega partnerja – nosilca projekta/vlagatelja na javni poziv.

Vlagatelj in partnerji morajo **biti sposobni izvesti projekt v vsebinskem in finančnem smislu ter imeti zagotovljena lastna finančna sredstva za sofinanciranje projekta** (za sofinanciranje upravičenih in neupravičenih stroškov projekta).

Vsi partnerji morajo imeti aktivno vlogo v projektu, kar pomeni, da morajo v času izvajanja projekta izvesti najmanj eno aktivnost in tudi financirati stroške projekta, ki se nanašajo na aktivnosti partnerja (ne morejo samo sofinancirati projekt).

Upravičeni stroški posameznega projekta ne smejo biti financirani z drugimi javnimi sredstvi.

Iz opisa projekta v vlogi za odobritev mora biti razvidna **zaprta finančna konstrukcija za celoten projekt**, kar pomeni, da mora prikazovati razdelitev posameznih stroškov po posameznih partnerjih in vrstah stroškov ter virih financiranja projekta, ki so javna podpora in lastna podpora.

¹ 31. 8. 2029 je datum, ko mora biti oddan zadnji zahtevek za izplačilo projekta (3. odstavek 26. člen Uredbe LEADER/CLLD), kar pomeni, da morajo biti zaključene in plačane vse aktivnosti projekta in oddan zahtevek za izplačilo.

Upravičenec, vključen v izvajanje projekta, ki je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, in vodi računovodstvo v skladu z računovodskimi standardi za davčne namene, za vse poslovne dogodke v zvezi z izvedbo projekta, ki je predmet podpore, od vložitve vloge za odobritev projekta **vodi ločeno računovodstvo v skladu z računovodskimi standardi**, na primer ločeno stroškovno mesto ali ločene ustrezne računovodske konte. V primeru uporabe poenostavljenih oblik stroškov se na ločenem stroškovnem mestu projekta knjižijo le prihodki oziroma prilivi, medtem ko stroškov (izdatkov), ki se nanašajo in poplačujejo iz prejetih sredstev, ni treba evidentirati na stroškovnem mestu projekta. V primerih poenostavljenih oblik nepovratnih sredstev dejanski stroški in izdatki niso predmet preverjanja in spremljanja, kljub temu pa morajo biti vsi postopki transparentni in pridobljena vsa soglasja.

Vlagatelj in partnerji morajo imeti za nakazilo sredstev odprt transakcijski račun, na katerega se izplača podpora.

Upravičenci, ki so zavezanci za javno naročanje, morajo postopke izvajati v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje, drugi pa v skladu s temeljnimi načeli javnega naročanja.

Kadar je vlagatelj za dodelitev podpore LAS in projekt vključuje naložbo, mora LAS v vlogi določiti eno ali več pravnih oseb javnega prava, ki postanejo lastniki naložbe. Če je upravičenec LAS, mora v skladu s petim odstavkom 33. člena Uredbe 2021/1060/EU zagotavljati spoštovanje načela ločevanja funkcij.

Upravičenci, ki prejmejo podporo iz SN SKP 2023-2027 morajo v skladu z 31. členom Uredbe LEADER/CLLD ter 47. in 50. členom Uredbe 2021/1060/EU izpolnjevati obveznosti obveščanja javnosti ter upoštevati pravila glede označevanja vira sofinanciranja v skladu s [Pravilnikom o označevanju vira sofinanciranja iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027](#).

Vlagatelj in partnerji **niso upravičeni** do sodelovanja v javnem pozivu v primeru, da:

- **je vlagatelj podjetje v težavah**, razen če gre za izjeme, določene v točki (c) četrtega odstavka 1. člena Uredbe 651/2014/EU (št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe),
- **ima vlagatelj na dan oddaje vloge na LAS več kot 50 eurov neplačanih zapadlih obveznosti do države**. Vlagatelj mora imeti poravnane obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo. Če ta pogoj ni izpolnjen, **Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja** (v nadaljevanju ARSKTRP) **vlagatelja pozove, da zapadle neporavnane davčne obveznosti poravnava v osmih dneh** od vročitve poziva in za to predloži dokaze, sicer njegovo vlogo za pridobitev sredstev zavrne,
- je nad vlagateljem začet postopek zaradi **insolventnosti ali postopek prisilnega prenehanja** v skladu z zakonom, ki ureja finančno poslovanje, postopek zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje, ali postopek likvidacije družbe v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.
- jim je bilo s **pravnomočno in dokončno sodbo dokazano kaznivo dejanje** prevare, podkupovanja, vpletenosti v kriminalno ali drugo nezakonito dejavnost,
- so že pridobili **sredstva** za financiranje predlaganega projekta iz **drugih javnih virov**.

Upravičenec projekta **mora ohranjati dejavnost**, za namen katere je bila izvedena naložba, za katero je bila javna podpora izplačana v skladu s 65. členom Uredbe 2021/1060/EU, **še najmanj pet koledarskih let po vložitvi zadnjega zahtevka za izplačilo sredstev** za podpore za izvajanje projektov v okviru SLR. Kadar je upravičenec MSP, je ta rok 3 leta.

Podpora za projekte v okviru SLR se ne dodeli in izplača za tiste upravičene stroške, za katere je upravičenec že prejel sredstva državnega proračuna Republike Slovenije ali sredstva Evropske unije. Če je upravičenec projekta občina, ki je partnerica LAS, se lastna finančna sredstva sofinanciranja z vidika Evropske unije ne štejejo za že prejeta javna sredstva Republike Slovenije. V primeru podpore za upravljanje LAS se prispevek občin, ki so partnerice v LAS, z vidika Evropske unije ne šteje kot prejeta javna sredstva Republike Slovenije.

Če gre za projekt, ki se lahko izvede v okviru drugih finančnih podpor (npr. drugih intervencij skupne kmetijske politike), lahko prejme podporo za izvajanje projektov v okviru SLR, če je takšna potreba prepoznana v SLR in izkazuje dodano vrednost za razvoj lokalnega območja. Da se tak projekt izvaja v okviru tega javnega poziva, mora biti v vlogi za odobritev sofinanciranja projekta utemeljena dodana vrednost projekta, kot so skupni interes, skupina upravičencev, dostop javnosti do rezultatov projekta, inovativne značilnosti projekta na lokalni ravni ali njegova integriranost v lokalno okolje, izboljšani socialni kapital, izboljšano upravljanje, izboljšani učinki in rezultati programa LEADER/CLLD.

1.4.5 Višina sofinanciranja in finančne določbe

Stopnja javne podpore s sredstvi EKSRP je **80 % upravičenih stroškov projekta** ali **65 % upravičenih stroškov projekta za naložbe oziroma investicije v gradnjo, pridobitev, vključno z zakupom, ali izboljšanje nepremičnin ter kmetijsko mehanizacijo**.

Razliko do 100 % upravičenih stroškov ter neupravičene stroške krijejo vlagatelji in partnerji iz lastnih sredstev.

POMEMBNO!

Posamezen projekt ima lahko dve stopnji sofinanciranja, odvisno od vrste stroškov, za katere se zaproša za sofinanciranje.

Najnižji znesek javne podpore za posamezni projekt je 5.000,00 EUR. Najvišji znesek javne podpore določijo organi LAS pred objavo javnega poziva.

Kadar vrednost posameznega projekta znaša več kot 20.000,00 EUR, se lahko izvaja v dveh fazah, s tem da posamezni zahtevek za izplačilo ne sme biti nižji od 5.000,00 EUR.

Kadar se posamezen projekt izvaja v dveh fazah je potrebno ob prijavi za vsako fazo natančno opredeliti, katere aktivnosti se bodo izvajale v posamezni fazi ter jih finančno in časovno opredeliti. Prav tako je potrebno opredeliti, kdaj bo vložen posamezni zahtevek za izplačilo sredstev.

Upravičenec lahko z **vlogo za odobritev projekta zaprosi za izplačilo predplačila** v skladu z 10. členom Uredbe LEADER/CLLD.

1.4.5.1 Predplačila

Osnova za izvedbo predplačil določa 33. člen Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije.

V skladu z Uredbo LEADER/CLLD lahko upravičenec uveljavlja predplačilo pod naslednjimi pogoji:

Brez bančne garancije

Za **upravičence** (oseba zasebnega ali javnega prava in je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni ali javni zavod ali ustanova), za katere je v skladu z **Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije (ZIPRS)** (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23, 76/23 – ZJF-I, 97/23 in 123/23 – ZIPRS2425) dovoljeno predplačilo do 30 % predvidenih obveznosti za sofinanciranje projektov, se predplačilo enkratno odobri brez predložitve bančne garancije, in sicer do višine 30 % vrednosti podpore iz odločbe o pravici do sredstev za sklad EKS RP.

Če upravičenec uveljavlja predplačilo brez bančne garancije, mora **vložiti zahtevek za izplačilo sredstev najmanj v višini predplačila najpozneje v 180 dneh po izplačilu predplačila².**

Če upravičenec, ki uveljavlja predplačilo:

- ne vloži zahtevka za izplačilo sredstev, mora v proračun Republike Slovenije vrniti izplačana sredstva v višini predplačila;
- z zahtevkom za izplačilo sredstev ne izkaže upravičenih stroškov v višini predplačila, mora v proračun Republike Slovenije vrniti razliko med višino izplačanega predplačila in izkazanimi upravičenimi stroški.

Z bančno garancijo

Za **upravičence, ki niso upravičenci do predplačila po ZIPRS**, je dovoljeno predplačilo do 50 % vrednosti odobrenih sredstev, če upravičenec predloži originalno bančno garancijo v višini 100 % zneska predplačila. **Upravičenec predloži originalno bančno garancijo v 30 dneh od vročitve odločbe o pravici do sredstev** na elektronski naslov aktrp@gov.si ali na naslov Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, Dunajska cesta 160, 1000 Ljubljana. ARSKTRP upravičencu izplača predplačilo v roku 30 dni od prejema bančne garancije.

Bančna garancija mora biti veljavna najmanj šest mesecev od datuma vložitve zahtevka za izplačilo sredstev, katerega vrednost je večja od višine predplačila in na katerega je vezana sprostitev bančne garancije. Stroške zavarovanja predplačila nosi upravičenec, ki je prejemnik predplačila. Stroške zavarovanja predplačila nosi upravičenec, ki je prejemnik predplačila.

Bančna garancija se unovči delno ali v celoti, če upravičenec pred njenim potekom ne predloži ustreznih dokazil o:

- nastanku stroškov ali dokazila o nastanku stroškov v višini izplačanega predplačila, če se podpora dodeli na podlagi dejansko nastalih stroškov;
- izvedenih aktivnosti projekta, če se podpora dodeli z uporabo poenostavljenih oblik stroškov.

Za predplačilo lahko vlagatelj/partnerji zaprosijo v **poglavju 7.3. Prijavnega obrazca in izpolni Izjavo za uveljavljanje predplačila (priloga 7).**

Upravičenci, ki izpolnjujejo pogoje za predplačilo po veljavnem zakonu, v **vlogi za odobritev projekta opredelijo naslednje:**

- naziv partnerja, pravna oblika,
- zaprošeni delež predplačila,

² Če se projekt izvaja v eni fazi, to pomeni, da mora biti v tem času v celoti zaključen (zaključene vse aktivnosti projekta, plačani vsi računi ter pridobljena vsa potrebna dovoljenja in soglasja).

- vsebinsko utemeljitev za potrebna sredstva iz naslova predplačila, izhajajoč iz načrta izvajanja projekta;
- glede na terminski načrt izvajanja aktivnosti v okviru projekta in skladno s finančno konstrukcijo projekta, se s prilogo k vlogi izkaže oceno zapadlih obveznosti upravičenca oziroma plačil posameznih stroškov po mesecih v obdobju za katerega se z vlogo predlaga izplačilo predplačila.

Navedeni odstotek predplačila je maksimalna višina, dejanska višina izplačila predplačila je odvisna od izkazane napovedi (po višini ocenjenih stroškov in mesečni dinamiki) plačil upravičenca predplačila v obdobju največ 6 mesecev.

Če je upravičenec prejel predplačilo in bančna garancija še ni bila sproščena, mora zahtevku za spremembo roka za vložitev zahtevka za izplačilo sredstev, katerega vrednost presega znesek predplačila, v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, **priložiti podaljšano bančno garancijo**

1.5 OBLIKE PODPOR ZA IZVAJANJE PROJEKTOV

Nepovratna sredstva za sofinanciranje upravičenih stroškov se dodelijo z uporabo poenostavljenih oblik stroškov na naslednji način:

1.5.1 projekti neinvesticijske narave;

1.5.2 projekti investicijske narave.

1.5.1 Projekti neinvesticijske narave

To so projekti, pri katerih se **neposredni stroški osebja namenijo za izvedbo večjega dela projektnih aktivnosti**, za preostale kategorije upravičenih stroškov pa se uporabi pavšalna stopnja 40 % upravičenih neposrednih stroškov osebja.

Vloga za projekt neinvesticijske narave je torej sestavljena iz dveh vrst stroškov:

- neposredni stroški osebja ter
- 40 % pavšalna stopnja za preostale stroške.

Za sklad EKS RP se za projekte neinvesticijske narave neposredni stroški osebja dodelijo v obliki stroškov na enoto na podlagi sledeče metode izračuna glede na vsebino dela na projektu:

- **vođenje in koordinacijo projekta v višini 23,33 eura na uro** opravljenega dela, vendar **največ 1720 ur na leto**;
- **strokovno in tehnično pomoč pri projektu³ v višini 17,89 eura na uro** opravljenega dela, vendar **največ 1720 ur na leto**;
- **izvajanje neindustrijskih dejavnosti⁴ pri projektu v višini 13,24 eura na uro** opravljenega dela, vendar **največ 1720 ur na leto**;

³ To so poklici po SKP-08 (standardna kvalifikacija poklicev), ki se uvrščajo pod kodo 3: večinoma tehnična in podobna dela, povezana z raziskavami in uporabnostjo znanstvenih ali umetniških pojmov in delovnih metod ter vladnih ali poslovnih predpisov.

⁴ To so poklici po SKP-08, ki se uvrščajo pod kodo 7: dela, ki zahtevajo posebna znanja in veščine na področjih gradnje in vzdrževanja zgradb, oblikujejo kovine, postavljajo kovinske konstrukcije, nastavljajo strojna orodja ali izdelujejo, montirajo, vzdržujejo in popravljajo stroje, opremo ali orodja, opravljajo tiskarska dela, izdelujejo ali predelujejo živila, tekstilne, lesene, kovinske in druge izdelke, vključno z rokodelskimi izdelki.

· **prostovoljsko delo** v skladu z vrstami prostovoljskega dela, ki so določene v Zakonu o prostovoljstvu (Uradni list RS, št. 10/11, 16/11, 82/15), ter ocenjeno vrednostjo opravljenega dela, kot jo določa Pravilnik o področjih prostovoljskega dela in vpisniku (Uradni list RS, št. 48/11, 60/11, 29/16)⁵.

Za sklad EKS RP se **neposredni stroški osebja dodelijo v obliki stroškov na enoto tudi za delo kmeta**, ki je fizična oseba, pri čemer v primeru kmetije, velja za stroške dela nosilca in člana kmetije v **višini 12,25 eura na uro** opravljenega dela, vendar **največ 1720 ur na leto**.

Pavšalna stopnja lahko zajema vse preostale kategorije upravičenih stroškov vezane na projektne aktivnosti posameznega partnerja v projektu (npr. pisarniški in administrativni stroški, potni in namestitveni stroški, študentsko delo, stroški zunanjih strokovnjakov in storitev, stroški opreme...).

V tej vrsti projekta se poročajo samo stroški osebja (po zgoraj opredeljenih urnih postavkah), med tem ko se dosežene aktivnosti v okviru pavšala dokazuje s podpornimi dokazili (npr. liste prisotnosti, zloženka, fotografije,...).

Posamezne aktivnosti projekta po partnerjih ter cilji, rezultati in kazalniki projekta se natančneje opredelijo v **poglavju 5 Prijavnega obrazca**.

Če ARSKTRP zmanjša stroške osebja, se tudi znesek pavšalne stopnje sorazmerno zmanjša.

Ker se stroški po pavšalni stopnji samodejno izračunajo na podlagi neposrednih stroškov osebja (ki jih odobri ARSKTRP), partnerjem ni treba dokazovati dejanskega stanja le teh, saj se ne povrnejo na podlagi dejanskih stroškov. V skladu s tem ni treba ARSKTRP predložiti nobene dokumentacije o dejansko nastalih stroških (računi, dokazila o plačilih ipd.) ali jo hraniti za naknadne kontrole. Potrebno pa je dokazati izvedene aktivnosti s podpornimi dokazili (npr. liste prisotnosti, zloženka, fotografije,...).

Primer neinvesticijskega projekta:

V neinvesticijski projekt so vključeni trije projektni partnerji, in sicer občina, društvo in kmetija. Občina kot vodja uveljavlja 400 ur dela za vodenje in koordinacijo. Društvo kot partner za uveljavljanje prostovoljnega dela 500 ur. Kmetija kot partner za opravljeno delo 600 ur.

400 ur * 23,33 EUR/h = 9.332,00 EUR + 40 % = 3.732,80 EUR

500 ur * 6,00 EUR/h = 3.000,00 EUR + 40 % = 1.200,00 EUR

600 ur * 12,25 EUR/h = 7.350,00 EUR + 40 % = 2.940,00 EUR

Stroški dela znašajo skupaj 19.682,00 EUR upravičenih stroškov. Na 19.682,00 EUR se izračuna pavšalna stopnja 40 %. Upošteva se 80 % stopnja sofinanciranja.

Skupaj projekt: 19.682,00 EUR + 7.872,80 EUR = 27.554,80 EUR upravičenih stroškov

V vlogi se opredeli kaj spada v pavšalno stopnjo (40 %). Ob zahtevku za izplačilo je potrebno posredovati dokazila za stroške osebja. Za 7.872,80 EUR (pavšalna stopnja) ni potrebno posredovanje dejanskih dokazil, temveč je potrebno le dokazati izvedbo aktivnosti, predvidenih ob vlogi s podpornimi dokazili.

Primer stroškovnika projekta neinvesticijske narave:

Delo opravljajo ročno ali z ročnim ali katerim drugim orodjem, ki je namenjeno za zmanjšanje fizičnega napora in za določena dela potrebnega časa ter za izboljšanje kakovosti izdelkov. Dela zahtevajo poznavanje vseh stopenj proizvodnega procesa, uporabljenih materialov in orodij ter lastnosti in namena končnega izdelka.

⁵ Glede na vrste opravljenega prostovoljskega dela, kot so določene v prvem odstavku 23.a člena zakona, je ocenjena vrednost ene ure za organizacijsko delo 13 €, za vsebinsko delo 10 € in za opravljeno drugo prostovoljsko delo 6 €.

partner	vrsta stroška	višina upravičenega stroška	% sofinanciranja (EKSRP)	višina sofinanciranega stroška EKSRP
Muzej (JS)	strošek dela	20.000,00 €	80 %	16.000,00 €
	pavšalna stopnja za preostale stroške (40 %)	8.000,00 €	80 %	6.400,00 €
Društvo (CS)	strošek dela	1.000,00 €	80 %	800,00 €
	pavšalna stopnja za preostale stroške (40 %)	400,00 €	80 %	320,00 €
Razvojna agencija (JS)	strošek dela	5.000,00 €	80 %	4.000,00 €
	pavšalna stopnja za preostale stroške (40 %)	2.000,00 €	80 %	1.600,00 €
skupaj		36.400,00 €		29.120,00 €

1.5.2 Projekti investicijske narave

Projekti investicijske narave so projekti, katerih **večji del projektnih aktivnosti predstavljajo stroški naložb oziroma investicij v opredmetena osnovna sredstva** (nakup in gradnja nepremičnin, nakup zemljišč, napeljave, stroji, oprema, pohištvo in prevozna sredstva), v **neopredmetena sredstva** (patenti, licence, strokovno znanje ali druga intelektualna lastnina) ter **stroški storitev zunanjih izvajalcev** (npr. nadzor, organizacija dogodkov oziroma delavnic, pridobitev dovoljenj, priprava strokovnih in promocijskih gradiv, študentsko delo), za povračilo stroškov osebja pa se uporabi pavšalna stopnja v višini 20 % od upravičenih stroškov v zgoraj naštetih naložbah oziroma investicijah.

Vloga za projekt investicijske narave je sestavljena iz več možnih vrst stroškov:

- stroški naložbe oziroma investicije v opredmetena osnovna sredstva ter v neopredmetena sredstva,
- stroški storitev zunanjih izvajalcev ter
- 20 % pavšalna stopnja za neposredne stroške osebja.

Pavšalna stopnja 20 % se določi na podlagi dejanskega stroška (ki ga odobri ARSKTP).

Če ARSKTRP zmanjša stroške, se tudi znesek pavšalne stopnje sorazmerno zmanjša.

Ker se stroški po pavšalni stopnji samodejno izračunajo na podlagi dejanskih stroškov (ki jih odobri ARSKTRP), partnerjem ni treba dokazovati dejanskega stanja le teh. V skladu s tem ni treba ARSKTRP predložiti nobene dokumentacije o dejansko nastalih stroških po pavšalni stopnji (časovnice, dokazila o plačilih ipd.) ali jo hraniti za naknadne kontrole. Potrebno pa je dokazati izvedene aktivnosti s podpornimi dokazili (npr. poročilo, zapisniki o sestankih, liste prisotnosti, zloženka, fotografije,...).

POMEMBNO!

- Pri izračunu je potrebno upoštevati **pravilno stopnjo javne podpore posameznega stroška**. Stopnja javne podpore za naložbe oziroma investicije v gradnjo, pridobitev, vključno z zakupom, ali izboljšanje nepremičnin ter kmetijsko mehanizacijo znaša 65 % upravičenih stroškov naložbe v okviru projekta (za ostale stroške projekta stopnja javne podpore znaša 80 % upravičenih stroškov projekta).
- **Posamezen projekt ima lahko dve stopnji sofinanciranja**, odvisno od vrste stroškov, za katere se zaproša za sofinanciranje.

Primer investicijskega projekta:

V okviru projekta posamezni partner nosi stroške: nakup opreme znaša, ki znaša 10.000,00 EUR, gradbena dela, ki znašajo 20.000,00 EUR, zunanje storitve, ki znašajo 2.000,00 EUR. Stroški naložbe znašajo skupno 32.000,00 EUR upravičenih stroškov (upoštevati nižjo stopnjo sofinanciranja za gradbena dela – 65 %; za nakup opreme in zunanje storitve se upošteva druga stopnja sofinanciranja - 80 %). Na 32.000,00 EUR se izračuna pavšalna stopnja 20 %.

Skupaj projekt: 32.000,00 EUR + 6.400,00 EUR = 38.400,00 EUR upravičenih stroškov

V vlogi se opredeli kaj spada v pavšalno stopnjo (20 %). Ob zahtevku za izplačilo je potrebno posredovati dokazila za stroške naložb. Za 6.400,00 EUR (pavšalna stopnja) ni potrebno posredovanje dejanskih dokazil, temveč je potrebno s podpornimi dokazili le dokazati izvedbo aktivnosti, predvidenih ob vlogi.

Primer stroškovnika projekta investicijske narave:

partner	vrsta stroška	višina upravičenega stroška	% sofinanciranja (EKSRP)	višina sofinanciranega stroška EKSRP
Občina (JS)	gradnja	20.000,00 €	65 %	13.000,00 €
	pavšalna stopnja za stroške osebja (20 %)	4.000,00 €	65 %	2.600,00 €
Društvo (CS)	zunanji	1.000,00 €	80 %	800,00 €
	pavšalna stopnja za stroške osebja (20 %)	200,00 €	80 %	160,00 €
d.o.o. (ES)	oprema	5.000,00 €	80 %	4.000,00 €
	zunanji	2.000,00 €	80 %	1.600,00 €
	pavšalna stopnja za stroške osebja (20 %)	1.400,00 €	80 %	1.120,00 €
skupaj:		33.600,00 €		23.280,00 €

Stroški nakupa zemljišč (brez objekta) lahko predstavljajo največ 10 % upravičenih stroškov posameznega projekta, stopnja javne podpore za tak strošek pa znaša 65 %.

Nepremičnina, na kateri se opravlja izvršba v skladu s predpisi, ki urejajo izvršbo in zavarovanje, ne more biti predmet podpore.

Kadar je upravičenec podpore LAS in projekt vključuje naložbo, mora LAS v vlogi določiti eno ali več pravnih oseb javnega prava, ki postanejo lastniki naložbe.

Vsa potrebna dovoljenja oziroma soglasja (npr. naravovarstveno in/ali kulturnovarstveno dovoljenje/soglasje ipd.), ki jih za izvedbo projektov določajo področni predpisi, morajo biti **pravnomočna in overjena ter izdana najpozneje do zaključka izbirnega postopka projektov na ravni odločanja v LAS**. Če je za projekt prepisano gradbeno dovoljenje v skladu z zakonom, ki ureja graditev, mora biti **pravnomočno gradbeno dovoljenje priloženo do zaključka izbirnega postopka projektov na ravni odločanja v LAS**. Projekt mora biti ob prijavi pripravljen za takojšnjo izvedbo.

Naložbe v infrastrukturo, kot so javna cestna, komunalna in vodovodna infrastruktura, ki izhajajo iz Zakona o lokalni samoupravi ter gre pri sofinanciranju naložb za samostojni projekt, **niso upravičen strošek**.

POMEMBNO!

- Če je predmet podpore naložba, nakup materiala ali izvedba storitve v okviru projekta, upravičenec ne sme pridobiti opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih sredstev, materiala ali storitev od pravnih oseb, ki so 25 % ali več lastniško povezane z upravičencem.
- Pri določanju višine stroškov za aktivnosti v projektu investicijske narave, mora vlagatelj/partner priložiti eno informativno ponudbo, ki bo del Prijavnega obrazca.

1.6 UPRAVIČENI IN NEUPRAVIČENI STROŠKI PROJEKTA

1.6.1 Upravičeni stroški projekta

Pri upravičenosti stroškov projekta se upoštevajo določila 7. in 8. člena Uredbe LEADER/CLLD, kjer je potrebno upoštevati, da so upravičeni stroški za izvedbo projekta samo tisti, ki **bodo nastali na območju LAS, razen aktivnosti promocije**, ki je upravičena na celotnem območju Republike Slovenije. Prav tako je potrebno upoštevati, da so upravičeni samo tisti **stroški, ki so nastali po vložitvi vloge za odobritev operacije na ARSKTRP, vendar najkasneje do 31. 8. 2029⁶**.

Upravičeni stroški se priznajo v obliki:

- **naložbe oziroma investicije v opredmetena osnovna sredstva:** (nakup in gradnja nepremičnin, nakup zemljišč, napeljave, stroji, oprema, pohištvo in prevozna sredstva);
- **naložbe oziroma investicije v neopredmetena sredstva, ki nimajo fizične ali finančne oblike** (patenti, licence, strokovno znanje ali druga intelektualna lastnina);
- **stroški dela** (stroški zaposlenih, ki izhajajo iz pogodbe o zaposlitvi in stroški plač samozaposlenih, vključno s stroški dela po podjemni pogodbi, avtorski pogodbi (na primer vsebinska priprava avtorskega dela), vključno s **prostovoljskim delom**, če so taki stroški v pogodbah jasno opredeljeni). V to kategorijo stroškov uvrščamo tudi **potne stroške**;
- **storitve zunanjih izvajalcev** (na primer nadzor, organizacija dogodkov oziroma delavnic, pridobitev dovoljenj, priprava strokovnih in promocijskih gradiv, študentsko delo, promocija);
- **nepovračljiv davek na dodano vrednost** (v nadaljevanju DDV) v skladu z 11. členom Uredbe LEADER/CLLD.⁷

⁶ 31. 8. 2029 je datum, ko mora biti oddan zadnji zahtevek za izplačilo projekta (3. odstavek 26. člen Uredbe LEADER/CLLD), kar pomeni, da morajo biti zaključene in plačane vse aktivnosti projekta in oddan zahtevek za izplačilo.

⁷ DDV ni upravičen strošek, razen če se podpora nanaša na nabave blaga oziroma storitev, ki jih bo upravičenec uporabil za namene dejavnosti in transakcij, v zvezi s katerimi se v skladu s predpisi, ki urejajo DDV, ne šteje za davčnega zavezanca, ali za namene dejavnosti in transakcij, ki so v skladu s predpisi o DDV oproščene plačila DDV, brez pravice do odbitka DDV. Upravičenec, ki uveljavlja DDV kot upravičen strošek projekta, pod kazensko odgovornostjo poda izjavo, da v skladu s predpisi, ki urejajo DDV, ne more odbijati vstopnega DDV, plačanega za nabave blaga oziroma storitev v okviru izvajanja projekta, za katerega mu je dodeljena podpora.

Upravičenec v izjavi iz prejšnjega odstavka navede razlog, na podlagi katerega ne more odbijati vstopnega DDV, in sicer da se nabave blaga oziroma storitev v okviru izvajanja projekta nanašajo na eno izmed naslednjih dejavnosti:

- opravljanje oproščene dejavnosti brez pravice do odbitka DDV;
- opravljanje dejavnosti, v zvezi s katerimi se upravičenec ne šteje za davčnega zavezanca, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja DDV.

V okviru projektov sodelovanja LAS se projekt lahko izvaja na območju sodelujočega LAS ne glede na tretji odstavek 7. člena Uredbe LEADER/CLLD tudi zunaj območja Republike Slovenije, za sklad EKSRP pa tudi na območju partnerja v projektu.

1.6.1.1 Upravičeni stroški po posameznih vrstah stroška

1. Stroški dela

V ta sklop sodijo **stroški zaposlenih, ki izhajajo iz pogodbe o zaposlitvi in stroški plač samozaposlenih, vključno s stroški dela po podjemni pogodbi, avtorski pogodbi** (na primer vsebinska priprava avtorskega dela), vključno s **prostovoljskim delom**, če so taki stroški v pogodbah jasno opredeljeni, povezani izključno s predmetnim projektom.

Neposredni stroški osebja po spodnji metodologiji izračuna se lahko uveljavljajo **samo v projektih neinvesticijske narave**, pri čemer se pri izboru ustrezne urne postavke upošteva vsebino in obliko dela:

- **vođenje in koordinacijo projekta v višini 23,33 eura na uro** opravljenega dela, vendar **največ 1720 ur na leto**;
- **strokovno in tehnično pomoč pri projektu v višini 17,89 eura na uro** opravljenega dela, vendar **največ 1720 ur na leto**;
- **izvajanje neindustrijskih dejavnosti pri projektu v višini 13,24 eura na uro** opravljenega dela, vendar **največ 1720 ur na leto**;
- **prostovoljsko delo** v skladu z vrstami prostovoljskega dela, ki so določene v Zakonu o prostovoljstvu (Uradni list RS, št. 10/11, 16/11, 82/15), ter ocenjeno vrednostjo opravljenega dela, kot jo določa Pravilnik o področjih prostovoljskega dela in vpisniku (Uradni list RS, št. 48/11, 60/11, 29/16) . Za **uveljavljanje prostovoljskega dela** mora biti organizacija vpisana v **AJPES v skladu s [Pravilnikom o področjih prostovoljskega dela in vpisniku](#)** (Uradni list RS, št. 48/11, 60/11 in 29/16).

Za sklad EKSRP se **neposredni stroški osebja dodelijo v obliki stroškov na enoto tudi za delo kmeta**, ki je fizična oseba, pri čemer v primeru kmetije, velja za stroške dela nosilca in člana kmetije v **višini 12,25 eura na uro** opravljenega dela, vendar **največ 1720 ur na leto**.

Neposredni stroški osebja so osnova za izračun 40 % pavšala, s katerimi se krijejo ostali stroški projekta, kot so npr.: študentsko delo, pisarniški in administrativni stroški, potni in namestitveni stroški, stroški zunanjih strokovnjakov in storitev, stroški opreme...

Pri projektih investicijske narave se stroški osebja lahko krijejo iz 20 % pavšala.

2. Naložbe oziroma investicije v opredmetena osnovna sredstva

Naložbe oziroma investicije v opredmetena osnovna sredstva so nakup in gradnja nepremičnin, nakup zemljišč, napeljave, stroji, oprema, pohištvo in prevozna sredstva.

V ta sklop sodijo stroški nastali z izvedbo naložbe oziroma investicije, kot vlaganje v opredmetena osnovna sredstva. Ta vrsta stroška se lahko po dejanskih stroških uveljavlja v **projektih investicijske narave** (obvezna dokazila za te stroške so računi, gradbene situacije, dokazila o plačilih ...). Pavšalna stopnja (20 %) je neposredno povezana z dejansko nastalimi stroški posameznega partnerja projekta.

Opredmeteno osnovno sredstvo je sredstvo, ki ga ima organizacija v lasti ali najemu ali ga na drug način obvladuje in uporablja pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev oziroma dajanju v najem, razen naložbenih nepremičnin, ali za pisarniške namene in ga bo po pričakovanjih uporabljala v te namene v več kot enem obračunskem obdobju. Opredmetena osnovna sredstva so zemljišča, zgradbe, proizvodna oprema, druga oprema in biološka sredstva.

Nakup zemljišča je upravičen strošek, če obstaja neposredna povezava s cilji zadevnega projekta.

Stroški nakupa zemljišč (brez objekta) lahko predstavljajo **največ 10 % upravičenih stroškov** posameznega projekta. **Stopnja javne podpore je 65 %.**

POMEMBNO!

Stopnja javne podpore za naložbe oziroma investicije v gradnjo, pridobitev, vključno z zakupom, ali izboljšanje nepremičnin ter kmetijsko mehanizacijo znaša 65 % upravičenih stroškov naložbe v okviru projekta (za ostale stroške projekta stopnja javne podpore znaša 80 % upravičenih stroškov projekta).

Pri upravičenosti stroškov kmetijske mehanizacije se upošteva nabor iz **Priloge 1 [Pravilnika o seznamu kmetijske in gozdarske mehanizacije ter katalogu stroškov kmetijske in gozdarske mehanizacije](#)**.

Nepremičnina, na kateri se opravlja izvršba, ne more biti predmet podpore.

Vsa potrebna dovoljenja oziroma soglasja (npr. naravovarstveno in/ali kulturnovarstveno dovoljenje/soglasje ipd.), ki jih za izvedbo projektov določajo **področni predpisi, morajo biti pravnomočna in overjena ter izdana najpozneje do zaključka izbirnega postopka projektov na ravni odločanja v LAS**. Če je za projekt prepisano gradbeno dovoljenje v skladu z zakonom, ki ureja graditev, mora **biti pravnomočno gradbeno dovoljenje priloženo do zaključka izbirnega postopka projektov na ravni odločanja v LAS**. Projekt mora biti ob prijavi pripravljen za takojšnjo izvedbo.

Pri projektih neinvesticijske narave se naložbe v opredmetena osnovna sredstva lahko krijejo iz 40 % pavšala.

3. Naložbe oziroma investicije v neopredmetena sredstva

V ta sklop sodijo stroški nastali z izvedbo naložbe oziroma investicije, kot vlaganje v neopredmetena osnovna sredstva.

Neopredmeteno sredstvo je razpoznavno nedenarno sredstvo, ki praviloma fizično ne obstaja. Praviloma se pojavlja kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo. **To so: patenti, licence, strokovno znanje ali druga intelektualna lastnina.**

Ta vrsta stroška se lahko po dejanskih stroških uveljavlja **v projektih investicijske narave.**

Pri projektih neinvesticijske narave se naložbe v neopredmetena osnovna sredstva lahko krijejo iz 40 % pavšala.

4. Storitve zunanjih izvajalcev

V ta sklop stroškov sodijo storitve zunanjih izvajalcev, na primer **nadzor, organizacija dogodkov oziroma delavnic, pridobitev dovoljenj, priprava strokovnih in promocijskih gradiv.**

Strošek študentskega dela je pri investicijskih projektih strošek zunanjega izvajalca.

Kot strošek storitve zunanjih izvajalcev se izraža tudi **strošek promocije**. To so vse aktivnosti namenjene informiranju, predstavitvi projekta (stroški organizacije in izvedbe različnih prireditvev, novinarskih konferenc, strošek izdelave spletne strani za projekt, objava oglasa, članka, priprava in tisk promocijskega gradiva, udeležba na sejmi in drugih prireditvah,...).

Ta vrsta stroška se lahko po dejanskih stroških uveljavlja **v projektih investicijske narave**.

Pri projektih neinvesticijske narave se stroški zunanjih izvajalcev lahko krijejo iz 40 % pavšala.

5. Davek na dodano vrednost

V primeru dejansko nastalih stroškov upravičenec, ki **uveljavlja DDV kot upravičen strošek projekta**, pod kazensko odgovornostjo **pada izjavo**, da v skladu s predpisi, ki urejajo DDV, **ne more odbijati vstopnega DDV, plačanega za nabavo blaga oziroma storitev v okviru izvajanja projekta, za katerega mu je dodeljena podpora**.

Upravičenec kadar koli pridobi obvestilo glede veljavnosti identifikacijske številke za DDV posameznega upravičenca na odprtem portalu eDavki ali portalu Evropske unije (obvestilo na določen dan odraža enako vsebino, kot izdano potrdilo FURS na ta dan).

Upravičenec, ki je davčni zavezanec je skladno z ZDDV-1 in Pravilnikom o izvajanju DDV odgovoren za vse podatke o svojem knjigovodstvu, potrebne za pravilno in pravočasno obračunavanje in plačevanje DDV, za katerega mu je priznana pravica do odbitka vstopnega DDV. Če tega ne zagotovi, se to definira kot hujši davčni prekršek.

DDV ni upravičen strošek, razen:

- če se podpora nanaša na nabavo blaga oziroma storitev, ki jih bo upravičenec uporabil za namene dejavnosti in transakcij, v zvezi s katerimi se v skladu s predpisi, ki urejajo DDV (ZDDV-1), ne šteje za davčnega zavezanca ali
- za namene dejavnosti in transakcij, ki so v skladu z ZDDV-1 oproščene plačila DDV, brez pravice do odbitka DDV.

V kolikor je DDV upravičen strošek se lahko strošek DDV uveljavlja po dejanskih stroških v projektih investicijske narave.

Pri projektih neinvesticijske narave se strošek DDV lahko krije iz 40 % pavšala.

1.6.2 Neupravičeni stroški projekta

Do podpore **niso upravičeni naslednji stroški** ali aktivnosti iz 9. odstavka 8. člena Uredbe LEADER/CLLD:

- stroški priprave vlog in zahtevkov za izplačilo;

- nakup rabljene opreme in mehanizacije;
- investicije in nakup opreme, mehanizacije in storitev, namenjenih za zasebno rabo;
- plačilo davkov, carin in dajatev pri uvozu, obresti na dolgove, bančne garancije in stroški garancij, upravne takse;
- obresti na dolgove;
- naložbe v infrastrukturo, kot so javna cestna, komunalna in vodovodna infrastruktura, ki izhajajo iz Zakona o lokalni samoupravi, ki ureja lokalno samoupravo, ter gre pri sofinanciranju naložb za samostojni projekt, niso upravičen strošek.

Neupravičeni stroški so tudi stroški, ki izhajajo iz **tretjega odstavka 73. člena Uredbe 2021/2115/EU ter 64. člena Uredbe 2021/1060/EU**:

- nakup pravic kmetijske proizvodnje;
- nakup plačilnih pravic;
- nakup zemljišča v vrednosti, ki presega 10 % skupnih upravičenih odhodkov za zadevni projekt, razen nakupa zemljišča za ohranjanje okolja in tal, bogatih z ogljikom, ali nakupa zemljišč, ki jih mladi kmetje opravijo z uporabo finančnih instrumentov. V primeru finančnih instrumentov se ta zgornja meja uporablja za upravičeni javni odhodek, izplačan končnemu prejemniku, v primeru jamstev pa za znesek osnovnega posojila;
- nakup živali, nakup enoletnih rastlin in njihovo sajenje, razen za namene:
 - obnovitve kmetijskega ali gozdarskega potenciala po naravnih nesrečah, slabih vremenskih razmerah ali katastrofah;
 - zaščite živine pred velikimi plenilci ali pred uporabo v gozdarstvu namesto strojev;
 - vzreje ogroženih pasem, kot so opredeljene v členu 2, točka 24, Uredbe (EU) 2016/1012 Evropskega parlamenta in Sveta (45), na podlagi obveznosti iz člena 70, ali
 - ohranjanja rastlinskih sort, ki jim grozi genska erozija, na podlagi obveznosti iz člena 70;
- obrestne mere na dolgove, razen v zvezi z nepovratnimi sredstvi, ki se dajo v obliki subvencioniranih obrestnih mer ali subvencioniranih provizij za jamstvo;
- naložbe v obsežno infrastrukturo, kot jo določijo države članice v svojih strateških načrtih SKP, pri čemer ta infrastruktura ni del strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, iz člena 32 Uredbe (EU) 2021/1060, razen za širokopasovno infrastrukturo ter zaščito pred poplavami in varovanje obalnega pasu, cilj takih naložb pa je zmanjšanje posledic verjetnih naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer ali katastrof;
- naložbe v pogozdovanje, ki niso skladne z okoljskimi in podnebnimi cilji v skladu z načeli trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, kot so bila razvita v vseevropskih smernicah za pogozdovanje in ponovno pogozdovanje.

Naložbe v infrastrukturo, kot so javna cestna, komunalna in vodovodna infrastruktura, ki izhajajo iz zakona, ki ureja lokalno samoupravo, ter gre pri sofinanciranju naložb za samostojni projekt, niso upravičen strošek.

Neupravičeni stroški so tudi vsi tisti, za katere kljub pozivanju upravičencev niso predložena zahtevana dokazila oziroma ta nimajo vseh predpisanih elementov ali pa niso razumljiva, ter tisti, ki niso nastali pri izvajanju posamezne aktivnosti.

1.7 NEIZPOLNJEVANJE OBVEZNOSTI IN SANKCIJE

Neizpolnitev ali kršitev obveznosti se v primeru sofinanciranja projektov sklada EKSRP sankcionira v skladu z 59. in 61. členom Uredbe 2021/2116/EU, določbami Zakona o kmetijstvu in določbami Uredbe LEADER/CLLD.

Upravičenec projekta, ki prejme podporo v skladu s to uredbo, mora **vso dokumentacijo**, ki je bila podlaga za pridobitev, izplačilo sredstev ali ugotavljanje izpolnjevanja obveznosti projekta, hraniti še **najmanj pet let od dneva** zadnjega izplačila sredstev, razen če ni v skladu s shemo državnih pomoči opredeljeno drugače (v tem primeru velja 10 let). Upravičenec, ki ne hrani dokumentacije, mora za sklad EKSRP v proračun Republike Slovenije vrniti 10 % izplačanih sredstev skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

Kadar upravičenec projekta v okviru SLR ne izvede v skladu z odločbo o pravici do sredstev in krši določbe 7. člena Uredbe LEADER/CLLD, se mu sredstva ne izplačajo. Prav tako se upravičencu ne izplača sredstev, v kolikor **ne doseže ciljev in kazalnikov projekta**, kot je to opredelil v vlogi. V tem primeru se obseg podpore v sorazmernem deležu zniža, kar pomeni, da se mu zniža delež podpore v enakem odstotku, kot ni bil dosežen zastavljeni cilj.

Kadar upravičenec projekta v okviru SLR ne izvede v skladu z odločbo o pravici do sredstev in krši določbe 7. člena Uredbe LEADER/CLLD, se mu sredstva ne izplačajo.

Če upravičenec, ki **uveljavlja predplačilo**:

- ne vloži zahtevka za izplačilo sredstev, mora v proračun Republike Slovenije vrniti izplačana sredstva v višini predplačila;
- z zahtevkom za izplačilo sredstev ne izkaže upravičenih stroškov v višini predplačila, mora v proračun Republike Slovenije vrniti razliko med višino izplačanega predplačila in izkazanimi upravičenimi stroški.

Če upravičenec **zamudi 30-dnevni rok za odstop od izvedbe projekta**, ki teče od vročitve odločbe o pravici do sredstev ali rok za vložitev zahtevka za izplačilo, ki je določen v odločbi o pravici do sredstev, ni upravičen do sredstev iz naslova podpore za izvajanje projektov v okviru SLR, za koledarsko leto neizpolnitve obveznosti in naslednje koledarsko leto.

Upravičenec, ki **uvede bistvene spremembe**, določene v 65. členu Uredbe 2021/1060/EU, **odtupi predmet podpore ali predmet podpore uporablja v nasprotju z namenom**, za katerega je prejel javno podporo, mora vsa izplačana sredstva vrniti v proračun Republike Slovenije skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi oziroma se mu obseg podpore zniža skladno s 65. členom Uredbe 2021/1060/EU.

Če se ugotovi, da je upravičenec **namerno vložil napačno vlogo** iz 25. člena Uredbe LEADER/CLLD ali zahtevek za izplačilo iz 26. člena Uredbe LEADER/CLLD (navajanje lažnih podatkov, izjav), mora v proračun Republike Slovenije vrniti vsa izplačana sredstva skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi. Upravičenec je izključen iz posamezne podpore za koledarsko leto neizpolnitve obveznosti in naslednje koledarsko leto.

Upravičenec projekta mora po vložitvi vloge omogočiti dostop do dokumentacije o naložbi oziroma projektu ter omogočiti preglede na kraju samem ARSKTRP, MKGP, revizijskemu organu, izvajalcu vrednotenja, ki ga pooblastijo organi upravljanja, in drugim nadzornim organom Evropske unije in Republike Slovenije. Upravičenec, ki iz neutemeljenega razloga ne omogoči tovrstnega pregleda in ga nepreklicno odkloni, mora v proračun Republike Slovenije vrniti vsa izplačana sredstva skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

1.8 PRAVILA DRŽAVNIH POMOČI

POMEMBNO!

Pri določitvi stopnje podpore projektom se upoštevajo **pravila državnih pomoči** za pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo na območju Republike Slovenije in so podrobneje opredeljena v **petem poglavju Uredbe LEADER/CLLD**.

Podpora za projekte v okviru SLR se **ne dodeli in izplača za tiste upravičene stroške**, za katere je upravičenec že prejel sredstva državnega proračuna Republike Slovenije ali sredstva Evropske unije. Če je upravičenec projekta občina, ki je partnerica LAS, se lastna finančna sredstva sofinanciranja z vidika Evropske unije ne štejejo za že prejeta javna sredstva Republike Slovenije. V primeru podpore za upravljanje LAS se prispevek občin, ki so partnerice v LAS, z vidika Evropske unije ne šteje kot prejeta javna sredstva Republike Slovenije.

Podpora za izvajanje projektov v okviru SLR se lahko **za velika podjetja** dodeljuje kot **pomoč po pravilu de minimis** v skladu z Uredbo 2023/2831/EU, pri čemer se upošteva pogoje navedene v 28. členu Uredbe LEADER/CLLD.

Podpora iz točke a) tretjega odstavka 4. člena Uredbe LEADER/CLLD se lahko dodeljuje kot pomoč po pravilu *de minimis* v skladu z Uredbo 2023/2831/EU, pri čemer se upošteva, da do pomoči po pravilu *de minimis* v skladu z Uredbo 2023/2831/EU niso upravičena podjetja iz sektorjev:

1. primarne proizvodnje ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture,
2. predelave in trženja ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, kadar je znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine proizvodov, nabavljenih ali danih na trg,
3. primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov s seznama v Prilogi I k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti,
4. predelave in trženja kmetijskih proizvodov s seznama v Prilogi I k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti v naslednjih primerih:
 - če je znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine zadevnih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg,
 - če je pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce.

Pomoč po pravilu *de minimis* ne sme biti namenjena izvozu oziroma z izvozom povezane dejavnosti v tretje države ali države članice, kot je pomoč, neposredno povezana z izvoženimi količinami, z ustanovitvijo in delovanjem distribucijske mreže ali drugimi tekočimi izdatki, povezanimi z izvozno dejavnostjo. Pomoč ne sme biti pogojena s prednostno rabo domačih proizvodov pred uvoženimi. Skupni znesek pomoči, dodeljen enotnemu podjetju, ne sme presegati 300.000,00 eurov v obdobju zadnjih treh let, ne glede na obliko ali namen pomoči, ki se dodeli enotnemu podjetju s strani države članice.

O podporah, ki se dodelijo kot državna pomoč, se poroča v skladu z uredbo, ki ureja posredovanje podatkov in poročanje o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu *de minimis*.

Če se podpora za izvajanje projektov v okviru SLR dodeli kot pomoč po pravilu *de minimis*, mora vlagatelj k vlogi priložiti:

- pisno izjavo o vseh drugih pomočeh *de minimis*, ki jih je vlagatelj prejel na podlagi predpisov, ki urejajo *de minimis* v obdobju treh let;

- pisno izjavo o drugih že prejetih ali zaprošenih pomočeh za iste upravičene stroške;
- pisno izjavo, ali gre za enotno podjetje z navedbo podjetij, ki so z njim povezana, z namenom preveritve skupnega zneska že prejetih pomoči *de minimis* za vsa, z njim povezana podjetja.

1.8.1 Pravila glede kumulacije pomoči

Zgornje meje pomoči in pragovi za priglasitev, določeni v tej uredbi, veljajo ne glede na to, iz katerih javnih sredstev je pomoč dodeljena in ali je pomoč dodeljena v okviru več shem ali individualnih pomoči hkrati. Upošteva se skupni znesek državne pomoči za dejavnost, projekt ali podjetje. Pomoč za iste upravičene stroške se lahko kumulira le, če se s tako kumulacijo ne preseže največja intenzivnost pomoči ali znesek pomoči, ki se uporablja za to pomoč v skladu s to uredbo.

Pomoč se ne sme združevati s pomočjo *de minimis* glede na enake upravičene stroške, če bi bile s tem presežene dovoljene meje intenzivnosti državnih pomoči.

1.9 RAZPISNA DOKUMENTACIJA, ROK IN NAČIN PRIJAVE

Razpisna dokumentacija javnega poziva vsebuje:

- Javni poziv,
- Navodila za prijavo na javni poziv in poročanje upravičenih stroškov projekta,
- Prijavni obrazec,
- Vzorec pogodbe o sodelovanju med vlagateljem in partnerji,
- Opremo ovojnice,
- Priloga 1 [Pravilnika o seznamu kmetijske in gozdarske mehanizacije ter katalog stroškov kmetijske in gozdarske mehanizacije](#), v primeru javnega poziva za sofinanciranje projektov s sredstvi EKS RP.

Razpisna dokumentacija je dosegljiva na spletni strani www.las-ok.si.

Vloga za prijavo projekta mora vsebovati glavne sestavine, ki so navedene v Prilogi 2 Uredbe LEADER/CLLD:

1. osnovni podatki o projektu (npr. o upravičencih);
2. naziv projekta;
3. opis projekta, načrtovane aktivnosti;
4. območje (lokacija) izvajanja projekta;
5. cilji, ki jih zasleduje projekt in opis načrtovanih rezultatov projekta (z opredeljenimi kazalniki);
6. dinamika izvajanja in črpanja finančnih sredstev načrtovanega projekta;
7. obvezne priloge, kot so:
 - dokazila o že prejetih javnih prispevkih (sredstvih) in
 - obvezne priloge, ki izhajajo iz predpisov Evropske unije ali nacionalnih predpisov glede na tip projekta (npr. dovoljenja, soglasja).

Vloga se oddaja pisno v papirnatih obliki in v elektronski obliki (ki je enaka tiskani verziji na digitalnem nosilcu obrazcev) na prijavnem obrazcu (s prilogami), ki je del razpisne dokumentacije, dostopne na spletni strani www.las-ok.si in sedežu LAS Obsotelje in Kozjansko. Sestavni deli vloge morajo biti speti ali vloženi v mapo po vrstnem redu.

Na ovojnicah vloge mora biti razviden:

- datum in ura oddaje vloge, ki ga označi pošta oz. tajništvo vodilnega partnerja LAS,
- ime in naslov prijavitelja,

- oznaka javnega poziva, ki se glasi: **»Ne odpiraj – x. javni poziv LAS Obsotelje in Kozjansko za sklad EKSRP«** ali je opremljena z obrazcem **»oprema ovojnice«**, ki je del razpisne dokumentacije.

Vloga mora biti izpolnjena in oddana v skladu z javnim pozivom ter podpisana (originalni ali elektronski/digitalni podpis) in žigosana (velja za pravne osebe, ki uporabljajo pri poslovanju žig), kjer je to zahtevano.

Vloga mora biti napisana v slovenskem jeziku, finančni izračuni pa morajo biti v evrih (EUR).

Vlogo na javni poziv je potrebno poslati priporočeno po pošti na naslov LAS Obsotelje in Kozjansko, Aškerčev trg 24, 3240 Šmarje pri Jelšah ali osebno dostaviti med ponedeljkom in petkom med 8. in 14. uro, na naslov Aškerčev trg 24, 3240 Šmarje pri Jelšah.

Šteje se, da je vloga prispela pravočasno, če je bila priporočeno oddana na pošto zadnji dan roka. Šteje se, da je vloga pravočasna, če je bila oddana osebno v tajništvo vodilnega partnerja LAS na zgoraj navedenem naslovu zadnji dan roka, in sicer do 14.ure.

Informacije o javnem pozivu LAS daje vodilni partner LAS, in sicer vsak delovni dan med 9. in 12. uro:

- osebno po predhodnem dogovoru na sedežu LAS Obsotelje in Kozjansko, Aškerčev trg 24, Šmarje pri Jelšah,
- po telefonu: 03/81-71-860,
- po e-pošti: las.ok@rasotla.si

Kontaktne osebe: Nina Ipavec in Katja Romih.

Zadnja vprašanja bodo možna šest dni pred rokom za oddajo vloge.

2. NAVODILA ZA PRIPRAVO ZAHTEVKA ZA IZPLAČILO UPRAVIČENIH STROŠKOV PROJEKTA

To poglavje opredeljuje pravila poročanja in določa dokumentacijo za poročanje glede na vrsto upravičenih stroškov. Opredeljuje tudi predplačila, pravila javnega naročanja, višjo silo ali izjemne okoliščine in spremembe v času izvajanja projektov.

Rok za vložitev posameznega zahtevka za izplačilo projekta se za sklad EKSRP določi v odločbi o pravici do sredstev. Skrajni rok za vložitev zahtevkov za izplačilo je 31. 8. 2029, ko morajo biti izvedene vse aktivnosti, plačani vsi računi in pridobljena vsa potrebna dovoljenja in soglasja (3. odstavek 26. člena Uredbe LEADER/CLLD).

POMEMBNO!

Pred vložitvijo posameznega zahtevka za izplačilo **morajo biti posamezne aktivnosti izvedene** oziroma pred vložitvijo zadnjega zahtevka za izplačilo **mora biti končan celoten projekt**. Vsi računi, ki jih upravičenec uveljavlja v zahtevku za izplačilo, **morajo biti plačani in pridobljena morajo biti vsa potrebna dovoljenja in soglasja**.

Javna podpora se izplača na podlagi popolnega zahtevka za izplačilo.

Vlagatelj in partnerji morajo imeti za nakazilo sredstev odprt transakcijski račun, na katerega se izplača podpora.

2.1 VSEBINA ZAHTEVKA ZA IZPLAČILO

Navodila za pripravo zahtevka so pripravljena v skladu z Uredbo LEADER/CLLD (Priloga 2) in [Navodili za izvajanje projektov v okviru pristopa LEADER/CLLD za sklad EKSRP](#).

Zahtevak za izplačilo upravičenih stroškov projekta je sestavljen iz **poročila o izvajanju projekta** ter obveznih **prilog in dokazil za upravičene stroške**. V poglavju 2.1.2 tega dokumenta so podrobneje določena obvezne priloge/dokazila po posameznih vrstah stroška.

2.1.1 Poročilo o izvajanju projekta

Zahtevku za izplačilo sredstev mora upravičenec priložiti **poročilo o izvajanju projekta**, ki mora vsebovati naslednje obvezne sestavine:

- 1 **povzetek izvedenih aktivnosti;**
- 2 **opis doseženih ciljev, rezultatov projekta in učinkov projekta (z opredeljenimi kazalniki določenimi v vlogi);**
- 3 **pojasnila o morebitnih odstopanjih;**
- 4 **opis izvedenih aktivnosti za doseg ciljev;**
- 5 **opis izvedenih načinov in obseg razširjanja rezultata projekta;**
- 6 **finančno poročilo.**

Obrazec Poročilo o izvajanju projekta je sestavni del obveznih dokumentov, ki so na voljo upravičencem ob pripravi zaključnega poročila projekta.

2.1.2 Priloge in dokazila za upravičene stroške po posameznih vrstah stroškov

POMEMBNO!

Vsa dokazila, ki so navedena v poglavju 2.1.2 so **obvezna dokazila po posameznih vrstah stroškov**, v kolikor so to **dejansko nastali stroški projekta** (pri projektih neinvesticijske narave so to neposredni stroški osebja po oblikah dela in urnih postavkah; pri projektih investicijske narave so to naložbe oziroma investicije v opredmetena/neopredmetena sredstva, storitve zunanjih izvajalcev ter DDV).

V kolikor se **posamezni stroški dokazujejo v okviru pavšalne stopnje**, se zanje dokazuje le izvedene aktivnosti s **podpornimi dokazili**, kot so liste prisotnosti, poročila sestankov, fotografije, zloženke itd.

Vsa dokazila, priložena zahtevku za izplačilo se morajo **glasiti na prijavo ali na partnerja v projektu**.

V primeru **poenostavljenih oblik stroškov** je **potrebno** pri projektih sklada EKSRP za **projekte investicijske narave** priložiti:

- za uveljavljanje stroška dela v obliki urne postavke ter pavšalne stopnje v okviru projektov neinvesticijske narave: časovnice, pogodbe in druga potrebna dokazila;

V primeru **dejansko nastalih stroškov** v okviru projektov **investicijske narave** mora upravičenec za sklad EKSRP priložiti:

1. kopije računov, elektronske ali e-račune,
2. kopije dokazil o plačilu računov (npr. položnica, blagajniški prejemek, potrdilo banke o izvršenem plačilu, dokazilo o izvedeni kompenzaciji (pobotu) ali asignaciji),
3. tržno primerljive pisne ponudbe najmanj treh ponudnikov za upravičene stroške, pri čemer se pri izplačilu sredstev upošteva vrednost ponudbe z najnižjo ceno oziroma enega ponudnika v primeru izjem:
 - če gre za vrste stroškov, ki jih predpiše država ali lokalna skupnost (na primer pristojbina za ceste, parkirnine, pri čemer mora biti v zahtevku navedeno, da gre za te vrste stroška;
 - če je vlagatelj javni naročnik;
 - če gre za vrsto stroška, za katerega je na trgu le en ponudnik, pri čemer mora biti v zahtevku utemeljeno, da je na trgu samo en ponudnik, in se zahtevku priloži ponudba tega ponudnika;
 - če gre za strošek kotizacije za udeležbo na usposabljanju;
 - če vrednost upravičenega stroška ne presega 2.000 eurov, pri čemer lahko upravičenec namesto tržno primerljivih pisnih ponudb zahtevku priloži eno vabilo k dajanju ponudb ali katalog ali oglas, kot ga določa zakon, ki ureja obligacijska razmerja,
4. v primeru postopka javnega naročanja vse dokumente v zvezi z oddajo javnega naročila in njegovo izvedbo,
5. v primeru uveljavljanja predplačila višino zaprošenega zneska in bančno garancijo, kjer je potrebno,
6. v primeru uveljavljanja DDV izjavo,
7. dokazila o označevanju vira sofinanciranja,
8. fotografije,
9. v primeru naložb:
 - datumsko in lokacijsko označene fotografije objekta, s katerimi izkazuje izvedbo naložbe in popis del in stroškov, ki so nastali v okviru izvedene naložbe, če se podpora dodeli na podlagi dejansko nastalih stroškov,

- dokumentacijo, predpisano skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov. Če gre za naložbo v ureditev zahtevnih ali manj zahtevnih objektov, mora upravičenec ob zahtevku za izplačilo sredstev imeti pravnomočno uporabno dovoljenje, če je tako predpisano s predpisi, ki urejajo graditev objektov, in zahtevku za izplačilo sredstev priložiti projektno dokumentacijo izvedenih del, na podlagi katere je bilo izdano uporabno dovoljenje;
- za naložbe v opremo oziroma skrito opremo, se zahtevku za izplačilo sredstev priložijo datumsko in lokacijsko označene fotografije opreme oziroma vgrajene opreme v času vgradnje in tehnična dokumentacija te opreme,

10. izpis iz ločenih knjigovodskih evidenc, iz katerega so razvidni vsi poslovni dogodki v zvezi z izvedbo projekta, ki je predmet podpore.

POMEMBNO!

Če je predmet podpore naložba, nakup materiala ali izvedba storitve v okviru projekta, upravičenec ne sme pridobiti opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih sredstev, materiala ali storitev od pravnih oseb, ki so 25 % ali več lastniško povezane z upravičencem.

Ker se stroški po pavšalni stopnji samodejno izračunajo na podlagi neposrednih stroškov osebja (neinvesticijski projekti) ali dejanskih stroškov (investicijski projekti), ki jih odobri ARSKTRP, partnerjem **ni treba dokazovati dejanskega stanja le teh, saj se ne povrnejo na podlagi dejanskih stroškov.** V skladu s tem ni treba ARSKTRP predložiti **nobene dokumentacije o dejansko nastalih stroških (računi, dokazila o plačilih ipd.)** ali jo hraniti za naknadne kontrole. **Potrebno pa je dokazati izvedene aktivnosti s podpornimi dokazili (npr. liste prisotnosti, zloženka, fotografije,...).**

1. Naložbe oziroma investicija v opredmetena osnovna sredstva

Stroški se izkazujejo z izdanimi računi in/ali gradbenimi situacijami, ki morajo vsebovati podrobno specifikacijo nabavljenega materiala ali popis opravljenih del. Če na računu ni podrobne specifikacije, se lahko priloži tudi dobavnica ali naročilnica, če je iz računa razviden sklic na te dokumente. Stroški se povrnejo na podlagi dejanskih stroškov.

Dokazila o nastanku stroškov:

- kopija računa, elektronskega računa ali e-računa za kupljen material, kupljeno ali najeto opremo in izvedene storitve ali
- kopije gradbenih situacij ali, kopija končne gradbene situacije, potrjene s strani upravičenca, izvajalca in nadzornika del, v primeru gradnje ali
- pogodba z zunanjim izvajalcem,
- dokazila o plačilu (plačilni nalog, bančni izpis, izpis UJP, kompenzacije, pobot, asignacije);
- konto kartica izdajatelja računa v primeru, da iz dokazila ni razviden sklic plačila;
- tri oz. ena ponudba, za zavezance po ZJN postopek izbire;
- datumsko in lokacijsko označene fotografije objekta pred gradnjo kot tudi med samimi fazami in po zaključku gradnje, s katerimi se izkazuje izvedbo naložbe in popis del in stroškov, ki so nastali v okviru izvedene naložbe;
- datumsko in lokacijsko označene fotografije za naložbe v skrito opremo v času vgradnje in tehnična dokumentacija te opreme;
- dokumentacijo, predpisano skladno z gradbenim zakonom:

- pravomočno uporabno dovoljenje, če je tako predpisano z gradbenim zakonom, in zahtevku za izplačilo sredstev priložiti projektno dokumentacijo izvedenih del (PID), na podlagi katere je bilo izdano uporabno dovoljenje.

Nakup zemljišča je upravičen strošek, če obstaja neposredna povezava s cilji zadevnega projekta. Potrebno je pridobiti tudi potrdilo oziroma poročilo uradno priznanega cenilca z ustrezno licenco ali pooblaščenega uradnega organa, da cena zemljišča ne presega tržne vrednosti.

Stroški nakupa zemljišč lahko predstavljajo največ 10 % upravičenih stroškov posameznega projekta. Stopnja javne podpore je 65 %.

Dokazila za preverjanje upravičenosti stroškov za nakup zemljišč so naslednja:

- cenitveno poročilo uradno priznanega cenilca z ustrezno licenco oziroma ocenjevalca nepremičnin;
- kopija overjene kupoprodajne pogodbe v obliki notarskega zapisa oz. v drugih primerih s podpisom, overjenim pri notarju, tako da je primerna za vknjižbo v zemljiško knjigo;
- vpis lastništva v zemljiško knjigo;
- dokazilo o plačilu kupnine.

Svetujemo, da se strošek nakupa zemljišč uveljavlja pri zadnjem zahtevku, v kolikor je projekt razdeljen v več faz.

POMEMBNO!

Potrebno je pridobiti tudi **potrdilo oziroma poročilo uradno priznanega cenilca** z ustrezno licenco ali pooblaščenega uradnega organa, da **cena zemljišča ne presega tržne vrednosti**.

2. Naložbe oziroma investicije v neopredmetena sredstva

Stroški se izkazujejo z izdanimi računi, ki morajo vsebovati podrobno specifikacijo. Stroški se povrnejo na podlagi dejanskih stroškov.

Dokazila o nastanku stroškov:

- kopija računa, elektronskega računa ali e-računa za izvedene storitve ali
- pogodba z zunanjim izvajalcem,
- dokazila o plačilu (plačilni nalog, bančni izpis, izpis UJP, kompenzacije, pobot, asignacije);
- konto kartica izdajatelja računa v primeru, da iz dokazila ni razviden sklic plačila;
- tri oz. ena ponudba, za zavezance po ZJN postopek izbire.

3. Stroški dela

Neposredni stroški osebja po spodnji metodologiji izračuna se lahko uveljavljajo **samo v projektih neinvesticijske narave**, pri čemer se pri izboru ustrezne urne postavke upošteva vsebino in obliko dela:

- **vodenje in koordinacijo projekta v višini 23,33 eura na uro** opravljenega dela, vendar **največ 1720 ur na leto**;
- **strokovno in tehnično pomoč pri projektu v višini 17,89 eura na uro** opravljenega dela, vendar **največ 1720 ur na leto**;
- **izvajanje neindustrijskih dejavnosti pri projektu v višini 13,24 eura na uro** opravljenega dela, vendar **največ 1720 ur na leto**;

- **prostovoljsko delo** v skladu z vrstami prostovoljskega dela, ki so določene v Zakonu o prostovoljstvu (Uradni list RS, št. 10/11, 16/11, 82/15), ter ocenjeno vrednostjo opravljenega dela, kot jo določa Pravilnik o področjih prostovoljskega dela in vpisniku (Uradni list RS, št. 48/11, 60/11, 29/16). Za **uveljavljanje prostovoljskega dela** mora biti organizacija vpisana v **AJPES v skladu s [Pravilnikom o področjih prostovoljskega dela in vpisniku](#)** (Uradni list RS, št. 48/11, 60/11 in 29/16).

Časovnica mora vsebovati:

- naziv upravičenca,
- ime in priimek zaposlene osebe,
- natančen opis opravljenih del po datumih,
- število opravljenih ur dela na projektu na posamezen datum,
- izračun upravičenega stroška,
- opredelitev dela zaposlenega na drugih projektih,
- ime in priimek zaposlenega,
- datum in podpis zaposlene osebe,
- ime in priimek odgovorne osebe upravičenca,
- datum in podpis delodajalca.

Dokazila o nastanku stroškov:

- izpolnjena mesečna časovnica;
- pogodba o zaposlitvi (ob prvem zahtevku za izplačilo in ko pride do spremembe) ali
- druga oblika pogodbe za opravljanje dela (npr. podjemna pogodba za vodenje in koordinacijo, strokovno in tehnično pomoč ali izvajanje neindustrijskih dejavnosti; avtorsko delo za izvajanje neindustrijskih dejavnosti,...);
- sklep ali drug upravni akt, s katerim je zaposleni razporejen na delo projekta (to dokazilo se priloži v primeru, ko iz pogodbe o zaposlitvi to ni razvidno);
- dokazila o izvedenih aktivnostih (tiskani material, zapisniki sestankov, liste prisotnih – ob udeležbi poskrbite za vpis na listo (tako udeleženec kot tudi predavatelj), programi projekta s časovnico, fotografije, vabilo, gradivo, izdelek, uradni zaznamek, rezultati).

Za delo kmeta v okviru sklada EKSRP se **priloži le mesečna časovnica in dokazila o izvedenih aktivnostih**.

4. Storitve zunanjih izvajalcev

Stroški se izkazujejo z izdanimi računi, ki morajo vsebovati podrobno specifikacijo nabavljenega materiala ali popis opravljenih del. Če na računu ni podrobne specifikacije se lahko priloži tudi dobavnica ali naročilnica, če je iz računa razviden sklic na te dokumente. Stroški se povrnejo na podlagi dejanskih stroškov.

Dokazila o nastanku stroškov:

- račun ali
- pogodba z zunanjim izvajalcem;
- dokazila o plačilu (plačilni nalog, bančni izpis, izpis UJP, kompenzacije, pobot, asignacije);
- konto kartica izdajatelja računa v primeru, da iz dokazila ni razviden sklic plačila;
- tri oz. ena ponudba, zavezanci po ZJN postopek izbire;
- dokazila o izvedenih aktivnostih (tiskani material, zapisniki sestankov, liste prisotnih – ob udeležbi poskrbite za vpis na listo (tako udeleženec kot tudi predavatelj), programi projekta s časovnico, fotografije, vabilo, gradivo, uradni zaznamek, rezultati).

Obvezni podatki na računu, kateri je izdan:**a) drugemu podjetju so:**

- kraj in datum izdaje računa;
- zaporedna številka, ki omogoča identifikacijo računa;
- naziv, naslov, matična številka, davčna številka in identifikacijska številka za DDV (če je izdajatelj vpisan v register zavezancev za DDV) dobavitelja blaga ali storitev;
- naziv, naslov, matična številka, davčna številka naročnika ter identifikacijska številka za DDV (če je naročnik dolžan obračunati DDV);
- količina in vrsta dobavljenega blaga oz. obseg in vrsta opravljenih storitev;
- datum, ko je bila opravljena dobava blaga oz. ko je bila opravljena storitev ali datum, ko je bilo opravljeno predplačilo;
- cena na enoto brez DDV ter kakršnakoli znižanja cen in popusti, ki niso vključeni v ceno na enoto;
- davčna osnova, od katere se obračuna DDV po posamezni stopnji oziroma na katero se nanaša oprostitvev;
- stopnja in znesek DDV;
- klavzula o oprostitvi DDV (DDV ni obračunan na podlagi 1. odstavka 94. člena ZDDV-1 (nismo zavezanci za DDV) ali DDV ni obračunan na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (nismo zavezanci za DDV)). Davek v tem primeru ne sme biti obračunan ali naveden na računu.

b) osebi brez podjetja so:

- datum izdaje računa;
- zaporedna številka, ki omogoča identifikacijo računa;
- naziv, naslov, davčna in identifikacijska številka (če je vpisan v register DDV zavezancev) dobavitelja blaga ali storitev;
- prodajna vrednost blaga oz. storitve z vključenim DDV ter znesek vračunanega DDV.

5. Davek na dodano vrednost: DDV

V primeru dejansko nastalih stroškov upravičenec, ki uveljavlja DDV kot upravičen strošek projekta, pod kazensko odgovornostjo poda izjavo, da v skladu s predpisi, ki urejajo DDV, ne more odbijati vstopnega DDV, plačanega za nabavo blaga oziroma storitev v okviru izvajanja projekta, za katerega mu je dodeljena podpora.

Upravičenec v izjavi navede razlog, na podlagi katerega ne more odbijati vstopnega DDV, in sicer da se nabava blaga oziroma storitev v okviru izvajanja projekta nanaša na eno izmed naslednjih dejavnosti:

- opravljanje oproščene dejavnosti brez pravice do odbitka DDV;
- opravljanje dejavnosti, v zvezi s katerimi se upravičenec ne šteje za davčnega zavezanca, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja DDV (ZDDV-1).

Upravičenec, ki je davčni zavezanec je skladno z ZDDV-1 in Pravilnikom o izvajanju DDV odgovoren za vse podatke o svojem knjigovodstvu, potrebne za pravilno in pravočasno obračunavanje in plačevanje DDV, za katerega mu je priznana pravica do odbitka vstopnega DDV. Če tega ne zagotovi, se to definira kot hujši davčni prekršek.

2.2 PREDPLAČILA

BREZ BANČNE GARANCIJE

Za **upravičence** (oseba zasebnega ali javnega prava in je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni ali javni zavod ali ustanova), **za katere je v skladu z Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije (ZIPRS)** (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23, 76/23 – ZJF-I, 97/23 in 123/23 – ZIPRS2425) **dovoljeno predplačilo do 30 % predvidenih obveznosti za sofinanciranje projektov**, se predplačilo enkratno **odobri brez predložitve bančne garancije**, in sicer do višine 30 % vrednosti podpore iz odločbe o pravici do sredstev za sklad EKSRRP.

Če upravičenec uveljavlja predplačilo brez bančne garancije, mora **vložiti zahtevek za izplačilo sredstev najmanj v višini predplačila najpozneje v 180 dneh po izplačilu predplačila⁸**.

Če upravičenec, ki uveljavlja predplačilo:

- ne vloži zahtevka za izplačilo sredstev v skladu z drugim odstavkom 10. člena Uredbe LEADER/CLLD, mora v proračun Republike Slovenije vrniti izplačana sredstva v višini predplačila;
- z zahtevkom za izplačilo sredstev ne izkaže upravičenih stroškov v višini predplačila, mora v proračun Republike Slovenije vrniti razliko med višino izplačanega predplačila in izkazanimi upravičenimi stroški.

Z BANČNO GARANCIJO

Za upravičence, ki niso upravičenci do predplačila po ZIPRS, je dovoljeno predplačilo do 50 % vrednosti odobrenih sredstev, če upravičenec predloži originalno bančno garancijo v višini 100 % zneska predplačila. **Upravičenec predloži originalno bančno garancijo v 30 dneh od vročitve odločbe o pravici do sredstev** na elektronski naslov aktrp@gov.si ali na naslov Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, Dunajska cesta 160, 1000 Ljubljana. ARSKTRP upravičencu izplača predplačilo v roku 30 dni od prejema bančne garancije.

Bančna garancija mora biti veljavna najmanj šest mesecev od datuma vložitve zahtevka za izplačilo sredstev, katerega vrednost je večja od višine predplačila in na katerega je vezana sprostitev bančne garancije. Stroške zavarovanja predplačila nosi upravičenec, ki je prejemnik predplačila. Stroške zavarovanja predplačila nosi upravičenec, ki je prejemnik predplačila.

Bančna garancija se unovči delno ali v celoti, če upravičenec pred njenim potekom ne predloži ustreznih dokazil o:

- nastanku stroškov ali dokazila o nastanku stroškov v višini izplačanega predplačila, če se podpora dodeli na podlagi dejansko nastalih stroškov;
- izvedenih aktivnosti projekta, če se podpora dodeli z uporabo poenostavljenih oblik stroškov.

Če je upravičenec prejel predplačilo in bančna garancija še ni bila sproščena, mora zahtevek za spremembo roka za vložitev zahtevka za izplačilo sredstev, katerega vrednost presega znesek predplačila, v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, priložiti podaljšano bančno garancijo.

Podrobnejši postopek glede zavarovanja predplačila je opredeljen z Uredbo o izvajanju sistema varščin za izpolnitev obveznosti, povezanih z ukrepi kmetijske tržno-cenovne politike, in Poglavjem IV Uredbe 2022/127/EU.

⁸ Če se projekt izvaja v eni fazi, to pomeni, da mora biti v tem času v celoti zaključen (zaključene vse aktivnosti projekta, plačani vsi računi ter pridobljena vsa potrebna dovoljenja in soglasja).

2.3 JAVNO NAROČANJE

Upravičenci, ki so **zavezanci za javno naročanje**, morajo postopke izvajati v skladu **Zakonom o javnem naročanju** (Uradni list RS, št. 91/15, z vsemi spremembami; v nadaljevanju: ZJN-3), **drugi pa v skladu s temeljnimi načeli javnega naročanja**.

V primeru **dejansko nastalih stroškov v okviru projektov investicijske narave**, ko je potrebna izvedba postopka javnega naročanja, mora upravičenec zahtevku za izplačilo sredstev priložiti **vse dokumente v zvezi z oddajo javnega naročanja in njegovo izvedbo**. V tem primeru se ne prilaga tržno primerljivih pisnih ponudb najmanj treh ponudnikov.

Če je upravičenec javni naročnik, mora:

1. v prvem zahtevku za izplačilo sredstev, ki se nanaša na stroške v okviru oddanega javnega naročila, navesti številko objave oddanega javnega naročila, če gre za javno naročilo, katerega ocenjena vrednost brez DDV je enaka ali višja od mejnih vrednosti iz zakona, ki ureja javno naročanje;
2. zahtevku za izplačilo sredstev priložiti kopijo dokumentacije postopka oddaje javnega naročila, iz katere je razviden način določitve vrednosti javnega naročila, če gre za javno naročilo, katerega ocenjena vrednost brez DDV je nižja od mejnih vrednosti iz predpisa, ki ureja javno naročanje.

V tem primeru se na podlagi zahtevka za izplačilo sredstev sredstva izplačajo do višine vrednosti pogodbe z izbranim ponudnikom, če je ta nižja od višine dodeljenih sredstev iz odločbe o pravici do sredstev.

ARSKTRP bo preverila pravilnost izvedbe celotnega postopka javnega naročila in sicer:

- ali je upravičenec zavezanec po ZJN-3,
- ali je izbran ustrezen postopek javnega naročila,
- pregled razpisne dokumentacije,
- mejne vrednosti za objavo na portalih javnih naročil in/ali Uradnem listu EU,
- pregled izbranega postopka javnega naročila,
- prejem, odpiranje in ocenjevanje ponudb,
- oddaja javnega naročila in objava obvestila o oddaji javnega naročila,
- pravno varstvo postopkov,
- pogodba sklenjena z izbranim izvajalcem,
- oddaja ponudbe s podizvajalcem.

2.4 SPREMEMBA ODOBRENEGA PROJEKTA

Projekt mora biti izveden v skladu s prijavljeno in odobreno vsebino ter v skladu s področno zakonodajo. Upravičenec lahko v obdobju izvajanja projekta in pred nastankom **sprememb zaprosi za spremembo projekta, in sicer za sklad EKSRP največ dvakrat**. Izvedeni projekt mora kljub odobrenim spremembam dosegati namen in cilje projekta.

Če upravičenec projekta ne izvede v skladu z odobreno vsebino (ali odobreno spremembo) in ne doseže ciljev in kazalnikov projekta, kot je to opredelil v vlogi, se mu obseg podpore v sorazmernem deležu zniža.

2.5 VIŠJA SILA ALI IZJEMNE OKOLIŠČINE

Višja sila oziroma izjemne okoliščine in njuno uveljavljanje so za sklad EKSRP opredeljene v prvem odstavku 3. člena Uredbe 2021/2116/EU in zakonu, ki ureja kmetijstvo:

1. Za namene financiranja, upravljanja in spremljanja SKP so lahko „višja sila“ in „izjemne okoliščine“ priznane predvsem v naslednjih primerih:
 - huda naravna nesreča ali hud vremenski dogodek, ki resno prizadene kmetijsko gospodarstvo;
 - uničenje objektov za živino na kmetijskem gospodarstvu zaradi nesreče;
 - izbruh epizootske bolezni in bolezni rastlin ali navzočnost škodljivega organizma rastlin, ki deloma ali v celoti prizadene čredo živine ali kmetijske rastline upravičenca;
 - razlastitev celotnega ali velikega dela kmetijskega gospodarstva, če te razlastitve ni bilo mogoče pričakovati na dan predložitve vloge;
 - smrt upravičenca;
 - dolgotrajna nezmožnost upravičenca za delo.
2. Kadar huda naravna nesreča ali hud vremenski dogodek iz prvega odstavka 1, točka (a), resno prizadene natančno določeno območje, lahko zadevna država članica šteje, da je to celotno območje resno prizadeto zaradi te nesreče ali dogodka.

Vodilni partner LAS Obsotelje in Kozjansko
Razvojna agencija Sotla
Bojana Žaberl, direktorica

**RAZVOJNA AGENCIJA
"SOTLA"
ŠMARJE PRI JELŠAH**

Predsednik LAS Obsotelje in Kozjansko
Boštjan Misja

Aškerčev trg 24
SI-3240 Šmarje pri Jelšah